

Mi van a Fejben? – üzenet a 70-es évekből

A hagyományosan könyvillusztrátornak tartott Kass János (1927-2010) munkásságára fókuszáló előadásom célja egy olyan plasztikai sorozat bemutatása, amelynek előzményei Kass könyvillusztrátori munkásságában és az alkotó értelmiséggel való kapcsolódási pontjaiban egyaránt tetten érhetők. A pályája során mintegy 400 kötetet illusztrált képzőművész illusztrátori munkásságából kiemelkednek azok a sorozatok, amelyeket Madách Imre fő művéhez, *Az ember tragédiájához* készített, első ízben 1966-ban. Bár a rézkarcok egyértelműen mutatják a mély gondolati találkozást Madách művével, s maguk a grafikák is befejezettek, Kass nem tekintette késznek a feladatot. Madách-i gondolatok munkálkodtak benne a *Fejek*-sorozat elkészítésénél 1972-ben, melyet először Budapesten nem engedélyeztek bemutatásra, így a sorozat Szombathelyen debütált. A végsőkéig lecsupaszított, nemtelen polisztirol egyenfejei az elszemélytelenedés problematikájának kifejezői lettek, ugyanakkor szellemi környezetének médiumaként is értelmezhetőek, hiszen az arctalan tömegből kiemelkedő alkotók gondolatait közvetítették. Kora irodalmi-művészeti életének emblematikus alakjai írtak, rajzoltak rá, „üzentek” általa. A *Fejek*-sorozat üzenetei az 1970-es évek Magyarországnak utólag is találó jelképei lettek, melyek egyszerre utalnak a Kádár-korszak politikai nagygyűléseinek arctalan tömegére és a társadalmi-politikai események lélekölő élményeire.

Képiró Ágnes